

Divorce and Young People: Norwegian Research Results

På konferansen
**Med livet som mønster –
mønster for livet**
18. okt. 2012
Ingunn Størksen
Senter for Atferdsforskning

1

Tre tema i presentasjonen

1. Doktor-
avhandling

2. BAMBI-
prosjektet

3. ETT BARN
– TO HJEM

2

Men først litt statistikk...

- 11.200 ektepar tok ut separasjon i Norge i 2011 (SSB, 2012)
- I 1999 opplevde ca 25.000-30.000 norske barn at deres gifte eller samboende foreldre gikk i fra hverandre (Byberg, Foss og Noack, 2001)
- En av tre 17-åringer bor med en forelder (SSB, 2005)

3

Noen resultater fra doktoravhandlingen...

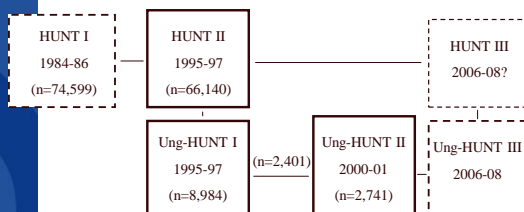
"Parental divorce: Psychological distress and adjustment in adolescent and adult offspring" (Størksen, 2005)

4

Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT)

5

ARTIKKEL 1

Adolescent adjustment and well-being:
Effects of parental divorce and distress

6

Resultater..

- 8.984 ungdommer i alderen 13 – 19 år
- I snitt 8 år siden samlivsbruddet

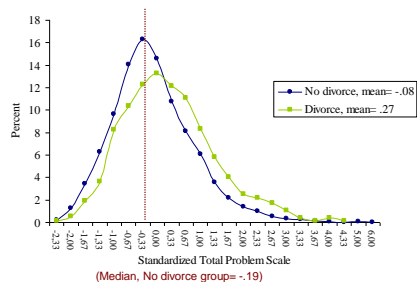
Blant ungdommene med skilte foreldre:

- Høyere nivåer av angst og depresjon
- Lavere velvære
- Flere skoleproblemer

7

14 % flere (enn det vi forventet) skårte over gjennomsnittet på problemskalaen

8

2 nye norske studier:

Breivik et al. (2006)

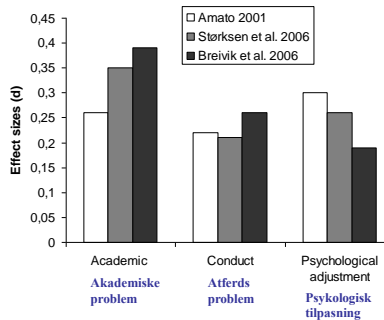
Breivik, K. & Olweus, D. (2006). Children of divorce in a Scandinavian welfare state: Are they less affected than US children? *Scandinavian Journal of Psychology*, 47, 61–74. (Elever 12 – 15 år)

Størksen et al. (2006)

Størksen, I., Røysamb, E., Holmen, T. L. & Tambs, K. (2006). Adolescent adjustment and well-being: Effects of parental divorce and distress. *Scandinavian Journal of Psychology*, 47, 75–84. (Elever 13 – 19 år)

9

Sammenligning mellom de 3 studiene

10

ARTIKKEL 2

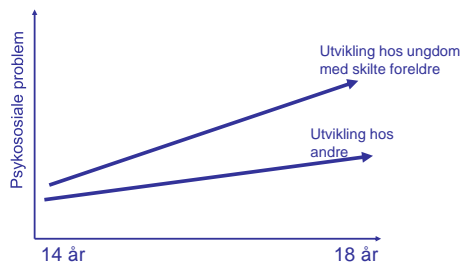
Adolescents with a childhood experience of parental divorce: a longitudinal study of mental health and adjustment

11

Studie av "relativ endring"

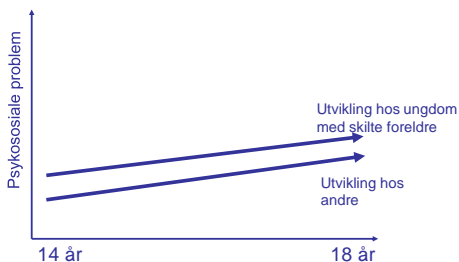
En endring som er annerledes enn det vi forventer når vi ser på kontrollgruppa – et fiktivt eksempel

12

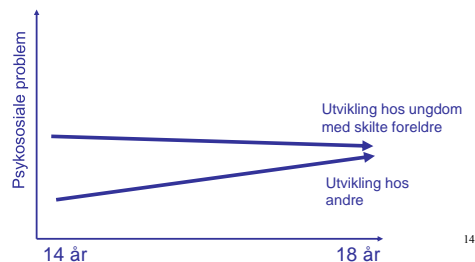
ELLER... "parallell utvikling"

Et annet fiktivt eksempel: forskjellen mellom gruppene blir verken større eller mindre

ELLER... "tiden leger alle sår"

Et tredje eksempel:

Resultater..

- 2.171 ungdommer svarte på spørsmål da de var i snitt 14 og 18 år
- 413 hadde opplevd foreldres skilsmisse eller samlivsbrudd
- 1.758 var i kontrollgruppen

..resultater for gutter..

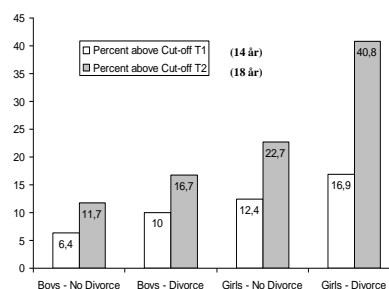
- Foreldres skilsmisse var kun relatert til relativ endring når det gjaldt skoleproblemer
 - Effekten falt bort etter at kontrollvariable ble introdusert
 - **Generelt kan vi si at guttene i de to gruppene hadde en parallell utvikling: forskjellen ble verken større eller mindre i løpet av de fire årene**
- 16

..resultater for jenter

- Foreldres skilsmisse var relatert til relativ endring på alle områder som vi studerte
 - Etter introduksjon av kontroll variable var foreldres skilsmisse relatert til symptomer på angst og depresjon, subjektivt velvære og skoleproblemer
 - **Generelt kan vi si at jentene i de to gruppene hadde en forskjellig utvikling: forskjellen mellom gruppene ble større i løpet av de fire årene (negativ relativ endring hos de med skilte foreldre)**
- 17

Andelen ungdom over "grenseverdien" for angst og depresjon i de ulike gruppene og ved ulik alder

ARTIKKEL 3

Parental divorce: Marriages and psychological distress among adult offspring

19

Utvalget (HUNT-data)

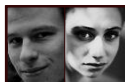

- 37.230 personer
- Foreldrene var enten fortsatt gift eller skilt
- 5.216 par hvor vi kunne studere effekten av hans versus hennes foreldre

20

Symptomer på angst og depresjon

- Både foreldre skilsmisse og egen skilsmisse eller separasjon var relatert til symptomer på angst og depresjon i voksenlivet, både blant menn og kvinner
- (De to risikofaktorene kunne ikke forklare effekten av hverandre)

21

Symptomer på angst og depresjon

- Blant menn fant vi at egen skilsmisse var særlig belastende for de som også hadde opplevd foreldres skilsmisse (disse skåret høyt på angst og depresjon)
- Det kan tenkes at disse mennene har svært få nære relasjoner, og et lite nettverk..

22

De som hadde skilte foreldre..

- Personer med skilte foreldre så ut til å søke sammen for ekteskap
- Giftet seg senere eller de giftet seg ikke i det hele tatt
- Allikevel var det slik at når de først giftet seg, så skilte de seg forttere enn andre

23

De som hadde skilte foreldre..

- Dersom en av ektefellene hadde skilte foreldre, var risikoen for skilsmisse doblet
- Dersom begge hadde skilte foreldre, var risikoen for skilsmisse tre ganger så stor

24

OPPSUMMERT

- De som har opplevd foreldres skilsmisse totalt sett leve færre år i ekteskap sammenlignet med andre

25

KONKLUSJONER FRA AVHANDLINGEN

- I likhet med en rekke andre internasjonale forskere, fant også vi flere psykososiale problemer blant de som hadde opplevd foreldres samlivsbrudd
- Dette gjaldt både i ungdomsår og i voksen livet
- De fleste klarte seg allikevel bra
- **Med en liten økt risiko for vansker vil allikevel mange enkelt individer berøres siden samlivsbrudd er så utbredt**

En liten snutt fra oppsummeringen etter BAMBI

- <http://www.nrk.no/nett-tv/indeks/281221/>

Barnhagens møte med barn og familier som opplever vanskeligheider

27

BAMBI prosjektet resulterte i materialet ETT BARN – TO HJEM

28

ETT BARN – TO HJEM består av...

1. "Koalabjørnens hemmelighet" (Skeie & Størksen, 2012)
2. Samtalekort med bilder av følelser
3. Veileder til ansatte
4. Folder til foreldre

29

1. Koalabjørnens hemmelighet

Barn og unge som opplever foreldres
samlivsbrudd trenger trygge voksne
samtalepartnere!

Lykke til i viktig arbeid!

Takk for meg!